

O příležitosti pro vděčnost

Základ kázání: Marek 2,23-28; Marek 3,1-6

Čtení: Exodus 20,8-11; Deuteronomium 5,12-15

Písňe: 178, 611, 559, 355, 685

Šest dní pracovati budeš, ale den sedmý toho koukej nechat, neboť den sedmý je den odpočínutí Hospodina, tvého Boha, praví se v jednom z desatera přikázání. A aby bylo jasné, proč se to po nás žádá, následuje tam hned i zdůvodnění. Sedmého dne dřinu a pachtění odlož ty i tví blízcí i ti, kdo pro tebe nějak pracují, protože - a teď si můžete vybrat ze dvou možností (neboť desatero je v Bibli dvakrát a to zdůvodnění tam máme ve dvou verzích):

- protože v šesti dnech stvořil Bůh nebe i zemi a všechno, co je v nich, ale sedmého dne odpočinul a požehnal ten den a oddělil jej jako svatý, říká jedna verze desatera, zatímco druhá nabízí toto:

- protože jsi byl otrokem a Hospodin, tvůj Bůh, tě z otroctví vyvedl pevnou rukou: proto ti přikázal dodržovat den odpočinku.

Můžete si vybrat, které zdůvodnění je vám milejší. Práce je pro život naprosto nezbytná, ale není to samotný smysl života (říká první zdůvodnění, to o šesti dnech stvoření): sedmý den, den odpočinku, je tu proto, aby si člověk udělal čas na otázku, k čemu je vlastně dobré to, co dělám, jestli to někomu prospěje a jestli je z toho nějaká radost...

Druhá verze navázala na jiné biblické vyprávění: vaši předkové museli makat jak otroci, aby sehnali obživu, nezastavili se a žilo se jim těžko. Vy na tom tak zle nejste a uděláte dobře, když si to každý sedmý den připomenete (aby se nezapomnělo): nejsem ničím otrok - ani výdělku ani povinnosti - a to je náramný důvod k vděčnosti...

Řekl bych, že tohle přikázání nikdy nikdo moc nezpochyboval, ale taky možná moc nedodržoval. Což je

škoda - nejen kvůli tomu odpočínutí, které pak schází, ale taky kvůli těm zdůvodněním. Na vděčnost lidi moc neužije a na velké ohlížení (že se máme mnohem líp než zasloužíme) taky ne.

V Ježíšově okolí byli lidé, které nesmírně rozčilovalo, že se na přikázání nedbá, a snažili se to pohlídat a napravit. V případě tady toho příkazu se to řešilo jakýmsi vnitřním "církevním" pravidlem: v den odpočínutí se nebude dělat nic (přesněji řečeno jen minimum namáhavých činností). Aby byl čas na rozjímání a na vděčnost. Protože vy byste si ten čas jinak neudělali. Pamatuj, že si máš udělat čas a příležitost pro vyjádření vděčnosti - to je smysl čtvrtého přikázání.

Jednou tihle poctiví a docela přísní lidé (farizeové se jim říkalo) koukají a co to vidí: Ježíšovi učedníci procházejí obilím a prsty mnou zrní z klasů. Asi mají hlad, jenomže tohle mnutí zrn je vlastně obdoba práce při žnání a to se v den odpočínutí prostě nesmí!

Citovali to přesně, paragrafy vnitřní církevní směrnice mluvily dost jasnou řečí. A přece se Ježíš učedníků zastal - přestože sám přikázání dodržoval a nikdy je nezpochybnil. Zastal se jich nikoli proto, že na nějakém tom paragrafu nesejde (nic takového nikdy neřekl), zastal se jich proto, že tyhle paragrafy (Božích přikázání) mají člověka chránit a opatrovat. "Copak jste nečetli, jak se David chopil ve svatyni chlebů, na které neměl co sahat, a vzal si je pro sebe a pro své průvodce, když měli hlad?" zeptal se Ježíš farizeů. A dodal: Přikázání jsou tu pro člověka, a ne člověk pro ně.

Ty dvě věty spolu souvisejí. První: Pamatuj, že si máš udělat čas a příležitost pro vděčnost (říká přikázání). A druhá: Pamatuj, že přikázání jsou tu pro člověka a ne naopak.

Nejprve ten čas pro vděčnost: To není samozřejmost, vždyť kolik je kolem vás lidí, kteří si za základní životní pocit a postoj vybrali ukřivdění, sebelítost - vidíte na nich nebo vám na potkání ochotně povědí, že je život jedna velká katastrofa, kalamita, horor, švindl a neštěstí. Tedy ne že by byl život samé

juchů, ale přece jenom máme za co děkovat. Tak si na to udělejte čas a příležitost, připomíná desatero. Protože vděčnost a dík vám ze života udělají svátek. A i když nás to, co máme, třeba stálo spoustu potu a nervů, přece jen není samozřejmé, že vůbec jsme a že máme něco pro život a pro radost.

Farizeové koukají na učedníky, samozřejmě vědí, že hlad je tuze nepříjemná záležitost, ale nedá se nic dělat, sedmý den je sedmý den, takže žádné klasy, nic nebude, Bůh zakázal!

Bůh nezakázal, opáčil Ježíš. "Příkázání jsou tu pro člověka, a ne člověk pro příkázání." Člověk přece na světě není proto, aby plnil desatero. Člověk je na světě proto, aby šel životem k Božímu cíli, k zaslíbené zemi, a nechal se tam dovést. Desatero a jiné příkazy, rady a pokyny jsou dobré jako směrovky k Boží lásce (bez nich bychom snadno zbloudili). Tak k ní pojďme a učme se sami taky milovat Boha i své bližní, ale k tomu se lidi nedokopávají, k tomu se zvou.

Ti přísní lidé byli s Ježíšovým přístupem hrubě nespokojeni a počkali si na něj jednou v kostele, kam chodíval člověk s odumřelou rukou: jestlipak mu vrátí zdraví rovnou teď a tady, když je zrovna den vděčnosti a odpočínutí a když to není otázka akutního hladu jako tam u toho obilí (dlouhodobě odumřelá ruka přece do zítřka počká, když je dnes zákaz práce, ne?).

Ježíše tenhle jejich test rozčílil a taky rozesmutnil. Poslyšte, zeptal se, když je dnes den vděčnosti za Boží dobro a za to, jak si žijeme, jak se sluší zacházet s potřebnými? Dopřát jim z toho dobra, nebo jim říct, že má dnes Boží milost zavírací den a ať přijdou jindy?

Ten člověk tehdy odešel domů zdráv. Ale když si někdo něco umane, nemáte šanci ho přesvědčit. Tihle přísní lidé už si předem cosi umanuli, a tak se Ježíše neptali, jak je to s Boží milostí; ptali se, jestli přemýšlí stejně jako oni, a pokud ne, pak je nebezpečný a musejí ho nějak dostat lidem z očí...

a benzín dvě padesát. Bývaly doby, kdy si lidi vážili toho mála, co měli. Bývaly doby, kdy v otroctví byla všeho hojnost, stoly se prohýbaly, těch barev a chutí...

No, po pravdě řečeno ono to zase až tak skvělé nebylo, to až vzpomínky všechno přetrou do růžova. Ale i kdyby to kdysi bylo seberůžovější, teď už jsme jinde: každá generace vzpomíná na dřívější časy jako na něco, čemu rozuměla a co jí bylo blízké (a nejen proto, že nám přibývá let, vrásek a neduhů). Každá generace si může čím dál víc připadat jak na cestě nebezpečnou pouští - možná to tak i je, ale je-li to cesta k zaslíbené zemi, tak ať je třeba pouští, však vás Bůh provede, řekne na to Bible.

A tak si má člověk zapamatovat jednu z těch deseti mojíšiovských rad: Udělejte si čas a příležitost pro vyjádření vděčnosti. Bůh vám dá víc, než žádáte a než vám stačí fantazie. Udělá to i bez naší vděčnosti - ta vděčnost je tu hlavně pro nás: abychom si srovnali v hlavě, odkud a kam jdeme, co cestou dostáváme a k čemu je to, co děláme. (Vzpomínat, jak byly v Egyptě hrnce plné benzínu za korunu, to opravdu není moc velkolepý životní cíl.)

Každá generace jde nějakou pouští - hmotnou, kulturní, duchovní, prostě nějakou. Proto jsou tu směrovky, co vedou k cíli, k Bohu. Ale člověk tu není kvůli těm směrovkám a proto, aby se u nich fotil (že už je zvládl). Člověk je tu proto, aby prošel svou pouští až k zemi, kterou mu Bůh slíbil, a směrovky ho upozorní, na co si má cestou dát pozor. A jak tak putujeme, všimněme si, že máme co jíst a co pít, s kým si povídat, koho mít rádi, z čeho mít radost, na co se těšit, čeho se už nebát - tak si udělejme čas a příležitost pro vděčnost.

A že je Syn člověka (rozumějme: Kristus) pánem nad předpisy? Aby ne, vždyť všechny směrovky ukazují právě k němu. S ním se přiblížilo Boží království, v něm vstoupila do pouště zaslíbená země. Na tohle si udělejme čas a příležitost, to za to stojí.

Bývaly doby, kdy rohlík stál třicetník, pivo korunu sedmdesát